

Lo Somatenó

DIARI REGIONALISTA Y D' AVISOS Y NOTICIAS

Any XIV

Reus Divendres 1 de Septiembre de 1899

Núm. 3354

PUNTS DE SUSCRIPCIÓ

En la Administració d'aquest diari, en las principals llibreries d'aquesta ciutat y de fora.
En Barcelona, litografia Mollofré, carrer Junquera, 6.
No's retornan los originals encara que no's publiquin.

Administració y Redacció

PLASSA DE LA CONSTITUCIÓ, (PORXOS)

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Reus, un mes, 1/2 pes.
provincias trimestre, 1/2 pes.
Extranjer y Ultramar, 1/2 pes.
Anuales, a preus convencionales.

Farmacia Serra

12 ANYS

de continuades curacions y d'una acceptació general, son las millors probas pera demostrar que

XAROP SERRA

La que paga més

contribució de la pro-

Oberta tota la nit

MOS

vincia.

AGRICULTORS ALERTA

Massó y Ferrando

Guano classe superior, id de peix, Cascos d' arengada, pera adops de las hortallissas.

Visiteu lo magatzém de guanos de A RIUDOMS

Magatzém a Riudoms y a Reus Vilá, núm. 3.

ELECTRA REUSENSE

Suministre de forsa ab ELECTRO-MOTOR

Aquesta Societat suministrará forsa motris ab ELECTRO-MOTORS als industrials que ho sollicitin. Los Motors de corrent continu a la vegada que extraordinarias condicions d'economia en lo cost de compra y consum, reunixen las de marca silenciosa, gran llimpiesa, espay reduhit y facilissim maneig, ventatjas difocils d'obtenir ab altres sistemas. Tenen marca senzillament variable y ab un simple moviment de palanca se regulan y cambian a voluntat, las velocitats mínima y máxima. Los gastos d'oli pera son engrassament y sos desgasts, son tan insignificants, que poden en realitat considerarse com nuls.

En aquestas oficinas se facilitarán cuanta classe de datos sían necessaris. Reus 9 Juny 1899. — Per la *Electra Reusense*, LO DIRECTOR.

RECORT ETERN

Per a l dia 2 de Novembre proxím, se venen

LAPIDAS MORTUORIAS

de marbre; de varias classes y colors, ab un

50 PER 100 DE REBAIXA

y s'graban las inscripcions de las mateixas, en mate, relleu, dauradas, etc., etc., a meytat de preu. Gratis la colocació en lo cementiri.

Taller de marbres de E. VILA

LLOYERA, 23.—REUS.—LLOYERA, 23.

NO CONFONDRES

Gran varietat en ximeneas, lavabos, fonts; picas de marbre a preus molt reduhits.

Secció doctrinal

Nova orientació

No es lo concepte de la seva forsa lo que deu restablir Espanya devant del mon. Es la forsa mateixa.

Pero cal pensar en que no la donan los exércits, ni las Academies militars, ni 's canons de tir rápit. Tots ho sabém per dolorosa experiéncia. May hem sigut tan débils com quan l'Azcarra y en Cánovas enviaren 200.000 homes a n' en Weyler y un fort contingent a Manila. La mateixa facilitat ab que 's reclutavan y expedían, era un sintoma terrible de la anemia nacional, quina demostració no havia de trigar a venir.

Ho sab lo mon civilisat més be que nosaltres. Inglaterra y 's Estats Units, quin poder es superior a tota ponderació, tenen mínimum de militarisme. França y Alemania, obsessionadas pel servey militar obligatori, portan ab pena lo pes inmens del seu armament y visiblement se debilitan. A Italia y altres pobles la debilitat es més fonda y més notoria.

Per aixó 's experts del món no vinculan la forsa en las institucions militars ni en lo material de guerra. Per aixó no s'entusiasman ab que tot lo jovent passí uns quants anys als quartels.

Son las arts de la pau las vivas y verdaderas arreles

de la forsa. Son l'agricultura, l'industria, lo comerç, las institucions científicas, artísticas y d'educació social y pública. Son una administració senzilla y barata, una tributació correlativa y subordinada a la riquesa del poble, un Estat reduhit al seu especial ministeri. Son lo benestar, lo treball, la pau, donant estabilitat y solidesa a las milloras realitzadas.

Per desgracia, l'Estat espanyol y 's seus portaveus está atrassadíssims. Demostran una barbarie lleugerament mitigada per apariéncias y coloraynas de cultura moderna. Per aixó aisan los tributs sobre 's esforços dels ciutadans. Per aixó sola gastan en atencions improductives y de pura pérdua. Y per aixó, malgrat las dèrteres llistons y desfetos, volen 100.000 soldats, obertas las Academies y las escalas de la oficialitat, una gran esquadra, fortas defenses y molts canons.

«¿Qué en treu una nació anémica y pobre, de canons, barcos y soldats? Ne treu la propagació del empobriment y l'anemia. Ne treu la impossibilitat de referse.

Si Espanya estigués dirigida per estadistes dignes d'aquest nom, cambiaria l'orientació de la seva política. Reduhiria al mínimum los gastos improductius; portaria al máximimum los reproductius. Compendria que la seva administració, per complicada y caótica, está desproporcionada ab las necessitats individuals y

públicas. S'orientaria en cos y ánima a sencorsar la ciencia, lo treball, la cultura, la educació, las arts.

La nova orientació evitaria la esclavitat de la uniformitat y favoriria la llibertat que resulta en un sempre de la diversitat natural y espontánea. Com los ayres de la montanya refán la sanch d'anímals, anémia, aixís los ayres de la nova orientació refarian la sanch dels nostres pobles. La homogeneitat debilita la heterogeneitat, en cambi, fa cobrir alé y foras, puig anusa 's lassos de la solidaritat y l'harmonia. Y en lloch d'esclaus ab dita orientació, hi hauria homes; en lloch de cariatides socials, individuos en possessió dels seus drets sustantius, civils y públics.

Cal, donchs, repetirho sense may cansarse: si Espanya vol resoldre be la fonda crisis vital que passa, es indispensable que arreconi los perjudicis militaristas y uniformistas y s'apliqui ab vigor a una recomstitució periférica. Forsa es, sobre tot, ciencia, cultura, administració senzilla, tributació barata baixa, encoratjament del treball y las industrias, anstiuació de esclaus per homes dins la vida social y política, departament de la llibertat y el civisme a las regions y a municipis, fentlos amos de lo seu y directors dels seus propis.

Es la malehida centralisació qui nos porta a la mort. Provocant la esclavitat social y política, ha atrofiat la voluntat y la fersa dels ciutadans, los municipis y las regions. Gracias a aqueixa atrofia, ha fet del Estat un colós ab peus de fanch, y de tota la nació, un conglomerat terriblement anémich. ¿Com estranyar que 's fes perdre las colonias, lo concepte devant del mon y la vitalitat que teniam de la naturalesa, de la historia y de la rassa?

«¿Com estranyar, aixís las cosas, que la diplomacia europea ens arribi a aplicar lo mors omnia solent del dret de Roma?»

J. LLUHÍ RISSECH.

AL DIA

Diu que ja passarán

«Fa vuyt dias que ha comensat la funció d'una banda els dependents del senyor Buxeras, recaudador delegat, que tractan de cobrar lo primer trimestre de la contribució industrial, ab lo 20 per 100 de recarrech, com l'any passat, de part dels recaudadors principals senyor Villaverde y d'altra banda els industrials que 's resisteixen a pagar la contribució ab el 20 per 100, no tant per aquest 20 per 100 com pera demostrar al Govern de part dels Gremis agrupats pera tal resistencia, que están decidits a no pagar pló ab que en Villaverde 's amenassa ab sos Pressupostos.

«Aquesta funció promet esser molt lluhida y ff d'estar ben enterat del argument del espectacle, que passarà a la posteritat, ab lo nom de «El teneament de las caixas», me n'vaig anar ahir a veure al meu tabater, persona molt sensata y com cal, home d'ordre y carta cabal, oriat de petit als pits del «Brusi», y per lo tant, conservador com abens predicava que s'havia de ser el «Brusi» a la catalana.

«Y donchs, senyor Esteve ¿que hem de fer?»

vaig dir—¿com ho tenim això del tancament de caixes?

—Nada, que ja hi som. Aquí ja han passat.

—Y vosté 'ls ha dit...

—La consigna: que ja passarém, si Deu ho vol.

—Peró, senyor Esteve, això, tot manso, manso, va a ser una revolució. ¿Y allò de la obligació de tot bon ciutadà de pagar els tributs? ¿Y allò del principi d'autoritat?

—Ja veurà: això del principi d'autoritat ve a ser com uns elàstics; si 's posan al punt d'abaix tot ve finix y las calass couhen; pero si 's posan al punt de dalt no arriban, y no serveixen de res. Ara 'ns els volen posar al punt de dalt, y no hi haurà elàstics, que es tant com dir que no hi haurà autoritat que hi valgui.

—Senyor Esteve, ja 'l feya a vosté conservador y home d'ordre.

—Y ho socht: pero a mi m'han ensenyat que, pera ser un bon conservador, s'ha de comansar per la conservació propia; y en quant a l'ordre, cregui que no es poden pas portar las cosas mes ordenadament de com las portém. Cada gremi ha nombrat un agremiat de tota confiança, com a tresorer, y cada agremiat ha arat a depositar a casa 'l tresorer l'import del trimestre de contribució que vol cobra 'l Govern. a fi d'indemnisar ab aquesta nota a n'aquells companys a qui 'l Govern persegueixi y perjudiqui. Ja ven, donchs, que no 's tracta pas de no volguer, en absolut, afuixar la mosca. Ja l'hem afuixada. Y, com que som catalans, ho fem tot a la catalana: ab llibertat completa. N'hi ha com nosaltres, els sabaters, que volém que 'l nostre «fondo» no serveixi pera ningú mes que per nosaltres, ni volém ajuda de ningú; altres, els més, están a la mútua, y 'l fondo de tots serveix pera tots; a la una per això, com si no fossim més que un sol home: Quan el desordre ve de dalt, de baix els hem d'ensenyar de portar las cosas ordenadament.

—Be, senyor Esteve, be, y ¿son molts per ara 'ls que han pagat? Perque tot el toth está en que no hi hagi espifiadas.

—¡Cal! Jo no 'n sé mes que dos: un que té una porteria ab un aparador de quincallaire, que crech que es pochó molt parent d'en Villaverde, y un altre que crech que té ab part a la casa a un parent d'en Butxeres. Pero de mentidas me farán corre!...

En això va entrar a la botiga una senyora per unas botinas y vaig deixar al senyor Esteve, prometentli que 'l tornaria a veure.

Allavors me 'n vaig anar a trobar en «Barmudas» un parent de la dida que ja m'ha compromés en tres ó quatre empleos que li fet donar, y que ara cobra contribucions.

—Y donchs Barmudas ¿com va això del cobro?

—Malament. Los del territorial, como que se les puede atrapar com els lloguers, bien; pero los del industrial, no pega naide.

—Donchs ¿que deyan que fins are havíen de treballar 'ls diumenges, y que allí ahont recaudan fins a 'hi feya que?

—Eso son cosas que ta corre 'l senyor Buixeres per vore si agafa peix. ¡La cual! ¡Yaya una cual! Ya puede hacerle un buen nus an aquesta cual!

Be, pero ¿que vos diuen els industrials pera no pagar?

—Oh, todos dicen lo mateix: que ja passarán.

E. S.

(De La Veu de Catalunya).

Estiuhenca

Al company de redacció en Pere Cavallé.

Fins ara las Estiuhencas, en Lo SOMATENT, no més havían sigut mevas. Tu has vingut a ajudar-me en aquesta tasca y t'ho agraeixo; pero permétem que 't diga, que aquestas, com las Espurnas, son fillas d'un temperament expansiu, alegre, d'una imaginació impresionable, somniadora, d'un cor tranquil a qui las melangias de l'ànima no entristeixen y las llágrimas no las desitja fillas del dolor, ni d'una trista soletat.

Inspiraren mas primeras estiuhencas caras rialleras, viatjes felissos, conversacions amenas, sostingudas en sa mejor part ab ninas de rostre d'àngel, cos de palmera y boca encisadora; y moltas d'ellas, (las estiuhencas) las atresoraren comentarís apassionats, xismografías envejosas, ignocencias censurables, ab lo qual li donavan un interés que no tenían y feya que siguesin més y més llegidas.

Te dich això, amich Cavallé, no perque la estiuhenca d'ahir no m'agrades, sino perque en ella hi veig una nota de tristesa que no m'hi escan prou bé.

Las penas d'una ánima que anyora y la tristesa d'un cor que desitja esplayarse, comparadas ab las bellas

ilusions que l'home jove 's forma devant d'una noya bella y en mitj d'un quadro tot vida, llum y color, com lo que 'ns ofereix la naturalesa, son un contrast que fins nos posa de mal humor, perque nos recorda que en aquest mon no tots som felissos, que n'hi ha que pateixen; y si 'ls que tenen penas al cor y suspiran de tristesa son amichs, més que mal humor nos encomanan la seva melangia.

Jo també sento desitj de plorar, pero com ploran las flors acariciadas per la rosada en nit sossegada y quinas llágrimas las transforma en perlas cristalinas lo primer raig de sol que las besa; jo també vull esplayarme, pero com ho fa la poncella al transformarse en gaya flor ó la «crisalida» en bonica papellona; y jo també tinch necessitat de sospirar, pero ho vull fer com la brisa marina que tot remorejant cansons d'amor, gronxa als aucellets que dormen demunt de tendres ramas, tot esperant la eixida del nou dia pera saludarlo ab sos cantis arrobadors.

Pera sofrir ja 'n tenim prou ab las nits d'hivern, en las que ni la lluna hi lluheix ab sa claror esmortuhida, ni 'l cel surt brodat d'espurnas; en aquest temps que la verda catifa de la terra la mateixa natura s'encarrega de ferla desapareixer; que 'ls arbres s'han despulat de las galas que al istiu s'adornan, que 'ls rius callan, y l'ayre espahordeix ab sos grunys de fera; y que, fins nostres organs s'entumeixen.

En aquest temps la tristesa es justificada, donchs per arreu que dirigeixis la mirada tot es quietut, tot dorm. Mes ara que 'ls aucells s'alegran, que 'l camp s'endiumenja ab sos rics fruits y que 'ls nostres cors bategan al impuls de somnis de colors de rosa y d'ilusions falagueras, ara ne hem de pensar en res que 'ns causi dol, ni tan sols pera cercar que la ditxa siga major.

A estiuhejar, disfrutant: això 't desitja l'estiuhenca

FRANCESH COLOM Y ESCODA.

Espurna

Ara resulta que no es la Valencia dels valencians aquella en que en alguns telegramas deyan que hi havia la peste; que es una altra Valencia de per allà a Cáceras la Valencia desgraciada. Y demá pot-ser tampoch ja no siga aquésta sino una Valencia que Dato sabrà trobar si a má li vé.

Per nosaltres que ab això de la peste que en ciutats populosas com a Oporto se registran dos atscats y 'n mora un que representa un cinquantia per cent, seguim ab lo criteri dels altres dias, nos es igual una Valencia que l'altra. Pera arribar aquí hi ha mes distancia de lo que poden suposar las noticias oficinescas; y en previsió d'això shir mateix anarem a banyarnos sense por a que 'l microbi d'aquesta malaltia nos arplegui per allí al aygua.

Que Oporto, es també port de mar.

CRÓNICA

Observacions Meteorológicas

del dia 31 d'Agost de 1899

FACILITADAS PER D. RAMON GISPERT

Table with 7 columns: Horas d'observació, Baròmetre aneroide, Grau d'humiditat, Pluja en 24 horas, Agua evap. en 24 h., Estat del cel, Observ. particular. Includes data for 9m and 3t.

Sobre las festas

De la reunió que shir tingué lloch en lo saló de sessions del Ajuntament pera tractar assumptos referents a las festas d'Octubre, ne sortí l'acort ferm de que aquestas se celebressin abundant tots los presents en la idea de que convenia als interessos de la ciutat.

Al efecte, y pera portar a cap aquest acort s'acordá nombrar una comissió executiva la qual estarà composta del senyor Alcalde, Secció de Govern y regidors senyors Quer, Navas, Aguadé y Amar y dels presidents de las societats «El Círculo», «El Olimpo», «Centro de Lectura», «El Alba» y «La Palma», no figurant en elle cap representant de la prempsa local ni de fora per creuer aquets que no n'hi havia necessitat desde 'l moment que la comissió executiva no facilitarà las notas dels acorts que prengui.

Aixis mateix se va acordar que tant la prempsa com los nostres vehins a qui se 'ls hi ocorreixi una idea que reveli un nou número del programa en projecte poden acostarse a la comissió pera ferlos present, que de ser factible s'inclouria en lo mateix.

Dilluns se reunirá la comissió executiva y segurament coordinarà ja 'l programa, cosa que es una de las principals, donchs creyém convindria molt que aquestos se fessin ab tot luxo y d'una manera que cridessin verdaderament la atenció de las poblacions allá ahont s'hi exposin los cartells com també es lo nostre parer de que s'hauria de procurar que aquestos fossin redactats en la llengua catalana los que s'enviessin a Catalunya y en castellana los de Castilla.

En lo Portal de Jesús hi ha una cloaca que despeix un mal olor que no 's pot resistir, convindria que allí s'hi fés un sifon al objecte d'evitar lo mal estar que ocasiona als vehins y als tranzeunts.

Cridém per lo tant la atenció de la secció de Foment de nostre municipi y esperém d'ella que fentse càrrech de la utilitat de la obra avuy mateix se'n ocupará a la sessió que celebrarà l'Ajuntament y proposará aquesta millora, de lo qual li quedarán agrahts totas las personas que s'han acostat a nosaltres a fer nos aquesta queixa.

Lo senyor governador civil ha disposat que s'imposi lo máximum de la multa ab que foren conminats los alcaldes dels pobles que no han enviat lo parte sanitari diari que se 'ls hi ordená.

Ha mort a Montmeló d'un atach cerebral don Ariadides Mestre, germá de don Apeles, lo dibuixant y poeta catalá.

Lo finat (q. s. C. s.) havia exercit lo periodisme y era apreciat per sas bellas prendas de carácter.

Lo dia 20 del mes passat se constituí a Lleyda una nova Associació política, germana de causa nostra y que 'ls seus fundadors han batejat ab lo nom de «Munió Catalanista L'Avenç».

Forman aquest grup de companys l'element jove lleydetá, tot gent nova y plena d'entusiasme y bona voluntat pera treballar per la causa catalana.

A son devant s'hi ha posat l'intelligent jove reusenç don Eugeni Frías y Roig, qui dirigí als seus conscisc un valent manifest rublert d'amor patri y al que tot seguit s'adheriren los joves següents:

Don Jaume Vives, don Ferrán Tarragó, don Enrich Prim, don Joan M. Grínc, don Miquel Jordan, don Lluís G. Piquer, don Joseph Massot, don Joseph María Tarragó, don Alexandre Frías, don Enrich Ollé, don Francesch Blaviá, don Joseph Anguera, don Ramon M. Gassol, don Antoni Mir, don Joseph Rabassa, don Joseph Gonzalez, don Marián Jacques, don Pere Barrufet, don Salvador Massot, don Joseph Martinez, don Antoni Flor, don Rogeli Sirers, don Joseph M. Paigrós, don Valeri Serra y don Joseph Vila.

Desitjém als nous soldats de la patria molta fermesa en treballar per la seva restauració social y política.

Aquesta tarde, a l'hora de costum, celebrarà la sessió de segona convocatoria nostre Excm. Ajuntament.

Conforme diguérem, entre diferentas entitats catalanistas s'están fent treballs pera la conmemoració de la diada del 11 de Setembre, que recorda la pérdua dels furs y llibertats de Catalunya.

En lo Certámen literari d'Olot, se diu que 'l Jurat ha concedit la Flor Natural a una poesia titulada «Montanyas blavas»; original del jove poeta D. Joan M. Gussch y Miró, premiat enguany ab la Flor Natural en lo Certámen de La Bisbal, y ab igual premi l'any darrer en lo d'Olot.

Lo primer accésit a la Flor Natural sembla que també es del mateix autor.

Lo recaudat ahir en la Administració de Consums d'aquesta ciutat per diferentas especies, puja a pessetas 3115.78.

Secció oficial

Alcaldía Constitucional de la ciutat de Reus

Havent acudit a aquest Municipi 'l senyor Director de la societat «Electra Reusense» domiciliada en aquesta ciutat número 5 en sollicitud de permís pera la instalació de nous motors y generadors de vapor pera dar major amplitud y desenrotlló a sa industria de llum eléctrica; los vehins y propietaris immediats a dita localitat a quils pegan perjudicar las instalacions referidas poden presentar las oportunes reclamacions dins lo terme de vuyt dias següents a comptar desde avuy a qual efecte estarán de manifest l'expedient y planos de sa referencia en lo Negociat de Foment d'aquesta Secretaría Municipal.

Reus 31 d'Agost de 1899.—L'Alcalde, Pau Font de Rubinat.

Registre civil del dia 30 d' Agost 1899

Cap. Naixements: Francisco Agudé Enveja, ab Rosa Llaboré Llau-radó. Matrimonis: Joseph Pamies Gasol, 61 anys, Arrabal Alt de Jesús, 45.—Antoni Rósselló Reverté, 73 anys, Puvill Oriol, 20. Defuncions: Joseph Pamies Gasol, 61 anys, Arrabal Alt de Jesús, 45.—Antoni Rósselló Reverté, 73 anys, Puvill Oriol, 20.

Secció religiosa

Sant d' avuy.—Sant Gil. CULTS RELIGIOSOS Santuari de Nostra Senyora de Misericordia

Per a l'alcansa de la Verge de Misericordia que 'ns lliuri de la peste que comensa invadir a nostra nació, la Junta d' Administració d' aquest Santuari ha acordat celebrar un solemne Novenari que comensarà lo dia primer de Setembre a dos quarts de sis de la tarde y acabarà la vigilia de la festa del Dola Nom de Maria. Cada dia s' reserà 'l Rosari, la Novena y al final se cantarà la Salve per la escolania. Se recomana la asistencia.

Sant de demà.—Sant Antoni.

Secció comercial

Bolsí de Reus

CARRER MONTEROLS, NÚMERO 27

Cotissació a Barcelona a las 4 de la tarde del dia d' ahir.

Table with exchange rates for various locations: Interior, Orenses, S. Juan, Norts, Fransas, Filipines, Exterior, París, GIROS.

Se reben ordres pera operacions de Bolsa. Compra y venta al contat de tota classe de valors cotissables de Bolsa. Descompte de cupons y compra de monedas d' or de tots los paisos.

J. Marsans Rof

Representant: JOAQUIM SOCIATS CARRER SANTA AGNA, 26.—REUS

Ultima hora de la Bolsa de Barcelona a las 4 de la tarde d' ahir:

Table with exchange rates for various locations: Interior, Exterior, Amortizable, Cubas 1896, Cubas 1890, Exterior París, París, GIROS.

Anuncis particulars

COLEGI DE SANT PERE DE REUS

DIRIGIT PER

PARES RELIGIOSOS

FILLS DE LA SAGRADA FAMILIA

Aquest Colegi admet pera la ensenyansa, alumnos interns, a mitja pensió, recomenats y externs regintse per las següents condicions.

Tota pensió, 45 pessetas.—Mitja pensió, 30 ptas. y Recomenats, 5 ptas.

Los preus generals d' ensenyansa son:

Per cada assignatura de segona ensenyansa, 5 pessetas.—Per id. id. de Comers, 5 ptas.—Classe Superior, 5 ptas.—Id. Elemental, 3 ptas.—Id. Párvuls, 2 ptas.

Classes d' adorno.—Solfeig y piano, 5 ptas.—Dibuix, 3 ptas.—Pintura, 4.—Gimnasia, 3 ptas.

Resultat obtingut en los exámens de 2.ª ensenyansa del present curs acadèmic en l' Institut d' aquest: Sobressalients, 27.—Notables, 37.—Bons, 24.—Aprobats, 33.—Suspendos, 0.

Premis y mencions obtingudas en las oposicions

Premi d' Historia Universal, Francisco Olives Simé.—Id. d' Aritmética y Comptabilitat, Miquel Domingo Bonet.—Menció de Física y Química, Joseph María Sastre Piqué.—Id. de Agricultura, Francisco Casals Boix.—Id. de Historia Universal, Joseph Domenech Amposta.—Id. de Geografia, Miquel Domingo Bonet.—Id. de Geometria, Joseph Domenech Amposta.—Id. de Religió, Manuel Bartheu Segimon.

Alumnos que han obtingut lo grau de Batxiller

Ricardo Boquer Agulló, Francisco Casals Boix, Francisco Naranjo Lleyvaria, Rafel García Trujillo, Joseph Güell Armada, Joseph Ferrer Pascual, Francisco Just Crivillé y Julio Pascual Bergalló.

Lo dia primer de Setembre quedaran obertas las classes preparatorias pera la segona ensenyansa y comers.

Reus 24 d' Agost de 1899.—Lo P. Director.

COLEGI DE D.ª MAGDALENA MARTORELL

baix l' advocació de la

Inmaculada Concepció de Maria

Lo 15 del present mes quedaran obertas las classes corresponents a l' Instrucció primaria, elemental y superior, aixis com las referents a l' ensenyansa de tota classe de labors y la de cosit de roba blanca. Hi haurá també classes de Música, Dibuix y Francés.

Ditas ensenyansas estaran regentadas per la professora superior D.ª Angela Maleras.

LA ELECTRA REUSENSE

Per rahons fàcils de comprendre, la societat «Gas Reusense» acaba de foser preus inverossímils al fluit elèctric, que en plasso més ó menos llarch se proposa servir als seus futurs abonats. Aquest acort del Gas Reusense donará com a immediat resultat la anulació del fluit gás en aquesta ciutat y sa substitució per lo fluit elèctric. Comprenentho aixis nostra Societat, sa preposa ampliar considerablement y desde ara la nova instalació que està portant a cap en aquestos moments a fi de servir en breu plasso las demandas que indubtablement, ha de rebre del públich reusenche y a las que atendrá per torn rigurós.

Apesar de que 'ls preus que 'l «Gas Reusense» fiska a sa última tarifa son exageradament baixos, «La Electra» los accepta desde ara y en lo moment que 'l

sen contrincant dongui un servey regular d' alumbrat elèctric, nostra Societat establirà pera 'ls seus abonats los preus següents:

Table with electricity rates: Una lámpara incandescent de 5 bujias 1'25, de 10 " 1'75, de 16 " 2'50, de 25 " 3'75. Preu del kilowat, hora. 0'50

En quant a las instalacions se fan desde avuy en iguals condicions que l' altra empresa.

Ab lo favor que 'l públich nos dispensa res temem, se 'ns portia a la lluyta, a ella anem ab la tranquilitat del qui no la ha provocat devent solzament fer una manifestació: lo públich trobará sempre en la «Electra Reusense» la millor salvaguardia dels seus interessos.

Reus 2 Maig de 1899.—Per la «Electra Reusense»

Lo Director.

LLET PURA DE VACA

VACAS SUISSAS

Hort de Pau Abelló

Se ven al carrer primer del Roser núm. 4.

Telégramas

Madrid 31.

La «Gaceta» publica un Real decret en que 's disposa que cessi en lo govern militar del castell de Montjaich lo general D. Froilá Fernández.

Lo ministre de la Governació ha ordenat al gobernador de Castelló que envihi forsas de la benemérita a Vinarós.

Ahir aparegueren a Tolosa algunas placas del Cor de Jesús en varias casas.

Los régidors se proponen protestar contra la ordre del gobernador deixant sens efecte l' acort del Ajuntament.

Se tem que ocorrin desordres.

Lo govern inglés ha acordat adquirir 1000 mulas y 700 cavalls pera l' Africa del Sur. La major part d' aquestos animals seran adquirits a Espanya.

Es idexacte que 'l Sr. Gamazo fassi un viatge de propaganda.

En breu marxará a pendre las ayguas de Caldas, de Oviedo.

Bilbao.—Pera 'ls primers dias de Setembre son esperats aquí lo duché de Tetuán y 'l senyor Navarro Reverter.

Alguns i-floy-nts tetuanistas afirman que no s' unirán al senyor Silvela.

Han arribat tres oficials inglesos pera adquirir bestiar de tiro ab destí al Transvaal.

Dits oficials portan una lletra d' un milió de duros.

En virtud d' un acort entre 'ls patrons y 'ls obrers canters, s' ha convingut que la jornada de treball sia de nou horas.

S' insisteix en que será nomenat en breu pera desempenyar lo càrrech de Capitá general de Madrid, lo general Luque.

Imp. de C. Ferrando.—Plassa de la Constitució.

reclamarà, davant de l' escomesa, els furs inalienables de la seva passió sensual i ahora estetica. I el drama interior, entre les dugues dones, arriba a esclatar potent, aixi que 's manifesta a l' exterior. La muller fa en va constar els seus drets, el seu ideal amor. «Il vostro amore grida come un naufrago», diu la Gioconda amb ironia. I, més endavant, ella afegeix com a replica: «Ma qui, (en aquella casa) poche ore prima ch'egli cedesse all' orribile pensiero, qui egli mi parlò le più dolce parole ch'ebbe il suo amore; qui mi chiamò anche una volta vita della sua vita, qui mi disse anche una volta il suo sogno d' oblio, di libertà, di arte, di gioia. E qui mi disse la sua insofferenza del legame, la ripugnanza omai divenuta invencibile. Ah, le vostri mani soltanto, le vostri mano di bontà e di perdono, gli preparavano ogni sera un letto di spine ove egli non volle più distendersi. Ma, quando egli entrava qui dove io l' attendeva come si attende il dio che crea, era trasfigurato Egli ritrovava dinanzi alla sua opera la forza, la gioia, la fede». I li explica que ella conservava la seva obra, en tant que Silvia conservava la seva vida; i que ella és, en últim terme, una enviada per la Natura amb el fi de servir a l' artista, el qual, com un esser superior, està moralment per damunt de les lleis i dels drets comuns.

Silvia, veient que no pot arribar a convencer a la Gioconda, veient que no pot fer-la desistir del seu fatal amor, concebeix i adopta rapidament un medi extrem: la mentida. «La fatalità antica della menzogna assalò d' improvviso l' anima della donna pura, la vince e la contamina», diu l' acotació. Silvia declara falsament a la Gioconda que 'l seu espòs, en Lucio, l' ha enviada expressament pera despedir-la i reclamar-li la clau. Tot seguit, una mena de furiosa bogeria s' apodera de la Gioconda, i, resolutament, se dirigeix a enderrocar l' immortal estatua que ella va inspirar. Silvia, que en el seu impuls de sacrifici havia ja salvat l' existencia de Lucio, ara sen va en el comble de l' abnegació a salvar l' obra de l' espòs, descobrint l' intent de la Gioconda. Aixi ella serà doblement heroica. Però 'l seu heroisme resultarà inútil i sense recompensa. Ella, doncs, acut seguidament a impedir que la Gioconda destrueixi l' obra bella, caient aquesta, en la lluita, al mateix damunt de les blanques mans de Silvia, salvant-se l' estatua per miracle. Però les mans de Silvia queden horriblement ferides: ella les ensenya totes sanguinoses. I la fatalitat, am tot, se consuma, i Lucio torna a abandonar-se als braços i a l' anima de la Gioconda.

Llibre important

CARTILLA RÚSTICA

PER US DELS PLANTADORS

DE

Vinyas Americanas

Aquest llibre, conforme lo seu nom indica, es de gran interès actualment a tots les pagesos y propietaris de vinyas, tota vegada que en ell á més de donarse compte dels importants temas que foren objecte de discussió en lo congrés que se celebrá en Sant Sadurn de Noya, s'hi troben explicades ab claretat totas aquellas operacions y cuydados que indispensablement requereix lo cultiu del nou cep americá, entre altres: multiplicació y plantació de la nova vinya; empelt; poda; y alseda dels ceps y manera de cuydarlos; verdader modo de espampolar y de abonar y femar las vinyas, etc.; etc. seguit d'altres no menos importants datos molt dignes de tenirse en compte sobre la manera de conduhir la verema, modo d'obtenir bons vins negres, blancs y rosats, y cuydados de que deuen ser objecte los cellers; segons instruccions que al objecte donan los més práctichs é intelijents viticultors d'Espanya y Fransa; tot ab lo fi d'obtenir lo millor rendiment possible del vi, pera que pugua compensar los costosos sacrificis que requereix la plantació de la nova vinya.

Forma aquest llibre un volum en octau de més de 400 páginas en bon paper y clara impressió, enquadernat a la holandesa y 's ven en aquesta imprenta, al preu de UNA PESSETA.

Publicacions regionalistas que 's reben en aquesta Redacció.

«La Rensixensa», diari de Catalunya, «La Veu de Catalunya», diari de Catalunya, «La Nació Catalana», Quinzenal de Catalunya, «L'Art del Pagés», quinzinari, «L'Aurora», mensual de Catalunya, «Lo Teatro Regional», setmanari de Barcelona.—«La Veu de Montserrat», setmanari de Catalunya, de Vich.—«La Costa de Llevant», setmanari de Catalunya, de Blanes.—«L'Oloti», setmanari de Catalunya, de Olot.—«Las Cuatre Barras», setmanari de Catalunya, de Vilafranca del Panadé.—«Lo Geronés», setmanari de Catalunya, de Girona.—«La Veu del Vallés», setmanari de Catalunya, de Granollers.—«El Vendrellense», setmanari de Catalunya, del Vendrell.—«La Revista Gallega», setmanari de la Coruña (Galicia).—«Euskalduna», setmanari de Bilbao (Bizcaya).—«El Eco del Guárdalo», setmanari de Alcañiz (Aragó).

Ferrocarril economic de Reus á Salou

Survey de trens que regirán desde primer de Septiembre de 1899.

Sortidas de Reus.—4'10, 5'45, 9'00 mati, 12'35, 2'32, 3'56, 5'20 y 6'44 tarde.

Sortidas de Salou.—4'56, 7'21 y 10'49 mati, tarde 1'45, 3'15, 4'30, 6'03 y 7'25.

Las horas se regirán per lo meridiá de Madrid.

Reus 28 d'Agost de 1899.

PERA ADOB DE TOTAS LAS CULLITAS Y CULTIUS

INDISPENSABLE Y DE EXCELENTS RENDIMENTS

LO COMBINAT EMPLEO DE LAS

ESCORIAS THOMAS

SALES DE STASSFURT

COMIADO FOSFATAT

COM ADOB POTASSICH

EN LAS FORMAS DE

SULFAT DE POTASSA, CLORURO DE POTASSA

SALS CALZINADAS RICAS EN SULFAT DE POTASSA, KAINITA, ETC.

GARANTIZADAS PURAS

SOLUBLES AL CITRAT

Lo més economic, lo més eficaz, lo més durader

baix garantía del Sindicat de ventes de STASSFURT.

NITRAT DE SOSA

ADOB AZOAT

DE GRADUACIO GARANTIDA DE 15 1/2 A 16 0/0 AZOE Y D'EFECTES RANTS Y SEGRS

Dirigirse pera prospectes é informes sobre l' empleo

A D. OTTO MEDEM.--VALENCIA

Ara bé: la propia exaltació humana de sacrifici que s'ha apoderat de l'anima i que ha guiat la voluntat de Silvia, representació perfeta de la dona moral, ha transportat a l'últim an aquesta a una comprensió vident de la suprema excelsitud i de la pagana beatitud de la Bellesa, a l'adonar-se ella del resplandor de divinitat eteria que brolla de l'obra en la qual s'ha manifestat l'esperit creador del seu espòs; i Silvia ha lluitat, boi sacrificant-se, pera mantenir vivent el fruit preuat, expressió integra i alta de Lucio, am tot i construir el mateix fruit la causa inicial de la tragedia familiar. I Silvia s' transfigura i se santifica en una mena d'harmonia (a l'intentar reunir els seus propis sentiments d'humanitat am l'emoció sublim i inefable que 'l gran art promou, mentres aquest últim s'eleva i ens eleva a l'alta esfera de l'eternitat), per quan ella, la propia Silvia, resulta en últim termé com una inmolació humana en ores de la producció de la Bellesa.

L'Art, essencia metafisica de l'humanitat, està per damunt de la vida ordinaria de la mateixa humanitat. L'Art és quelcom de liberador i a l'ensemps de lliure. D'aquí que la Gioconda, encarnació humana de l'art novell i jovenivol, dona que simbolisa la passió suprema, violenta, pagana i es-

dramatica, més humana i més simbolica de la tragedia den d'Annunzio.

Abans de qué la Gioconda's presentí, Silvia va a contemplar l'imortal estatua que la model va inspirar, plena d'una altissima emoció, fella torna a compareixer a l'escenari. I en d'Annunzio, en l'acotació, descriu així 'ls moviments i les impressions de l'anima de Silvia: «D'improvviso, per entro al cupo colore di porpora, riappare la faccia pallidissima dell'eroina, che sembra irradiata dal lume dell'opera sovrana. Anche le sue mani ignude, che sembrano irradate, sembrano risplendere sul cupo colore. I suoi occhi restano intenti, allargati dalla meraviglia, abbagliati non da una imagine di morte ma da una imagine di vita perfetta. Trema nelle orbite l'indizio d'un'onda saliente. Due meravigliose lacrime si formano a poco a poco nel cavo, brillano, sgorgano, solcano le gote. Prima che giungano alla bocca, ella le arresta con le dita, le diffonde su la faccia; quasi per lavarsene come d'una rugiada lustrale... Ella ha ricevuto il beneficio sommo della Bellezza». La muller quedá idealment venguda per la divina poixança, per la seren esplendidesa d'aquella obra bella: situació altament simbolica.

L'inspiratriu, feta de carn humana, invocará i